

робочої сили повинні враховувати специфічні ознаки даного ринку, такі як динамічність, внутрішній та зовнішній характер, особливості права власності на робочу силу, структура попиту та пропозиції, кон'юнктура праці. Основними умовами та можливостями функціонування ринку праці вважаємо наявність великої кількості незалежних суб'єктів, що формують попит на робочу силу; наявність якісної пропозиції робочої сили; мотивація суб'єктів ринку; вільний економічний вибір; наявність ефективного конкурентного середовища як в країні так й у межах окремого господарюючого суб'єкта щодо робочої сили.

Список використаних джерел

1. Дерій Ж.В., Скиба С.А. Формування ринку праці на основі розвитку людського потенціалу / Ж.В. Дерій, С.А. Скиба // Проблеми і перспективи економіки та управління: Науковий журнал. – Чернігів: ЧНТУ, 2015. – № 2. – С. 9-17.
2. Шевченко Л.С. Конкурентоспроможність на ринку праці / Л.С. Шевченко // Демографія та соціальна економіка: Науковий журнал. – Київ, 2006. – № 4. – С. 97-105.
3. Дерій Ж. В. Регіональна парадигма якості життя та людського розвитку / Ж. В. Дерій // Вісник Чернігівського державного технологічного університету. - 2013. - № 4 (70). - С .229-237.

Гришко І. Г., здобувачка вищої освіти 2 курсу, група МР-191
Науковий керівник – **Полковниченко С. О.**, к. е. н., доцент
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

ОСНОВНІ ТЕНДЕНЦІЇ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНИХ ЗВ'ЯЗКІВ УКРАЇНИ З ЄГИПТОМ

Українська економіка, як продавець і покупець товарів та послуг, глибоко інтегрована у світову систему міжнародного поділу праці. За таких обставин статус зовнішньої торгівлі надзвичайно важливий для економічного розвитку нашої країни. Україна розвиває зовнішньоторговельні зв'язки майже з усіма країнами світу.

Важливим напрямком зовнішньої політики України є розбудова широкомасштабного співробітництва з країнами Африки, зокрема північної Африки. Адже країни цього регіону є значним ринком збуту товарів та послуг, джерелом сировини, стратегічним міжнародним комунікаційним вузлом [3]. Серед країн північної Африки особливе місце займає Єгипет. Саме з цією країною даної частини світу Україна має найбільш розвинені відносини.

Зовнішньоторговельний оборот товарів і послуг України з Єгиптом у 2020 р. становив 1,8 млрд дол. США, що на 1,1 млрд дол. менше ніж у 2013 р. [1; 2]. В цілому динаміка торгівлі є нестабільною, періоди зростання змінюються падінням товарообороту.

Єгипет входить до групи основних партнерів нашої держави в експорті товарів з України. Так, у 2020 р. питома вага даної країни у загальному обсязі експорту товарів з України становить 3,3%. Більшу частку мають лише країни ЄС (37,8%), Китай (14,5%), Російська Федерація (5,5%), Туреччина (5%) та Індія (4%) [2].

Щодо торгівлі товарами, протягом досліджуваного періоду обсяги як експорту, так і імпорту, коливались (рис.1). У 2020 р. експорт українських товарів до Єгипту становив 1,618 млрд дол., а імпорт – 0,081 млрд дол. При цьому сальдо торгового балансу завжди було позитивним. Зокрема, у 2020 р. воно становило 1,537 млрд дол.

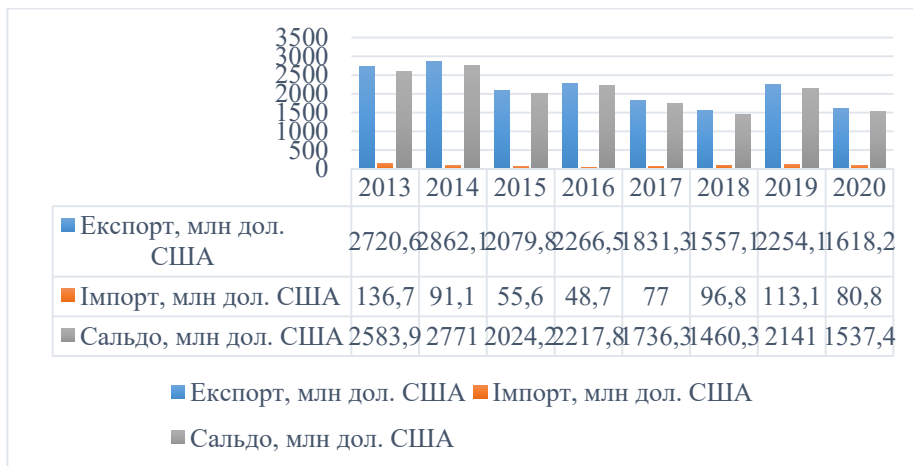

Рисунок 1 – Зовнішня торгівля товарами України та Єгипту у 2013-2020 рр., млн дол. США

Джерело: складено і побудовано автором за [2].

Основними товарами, які експортуються з України до Єгипту (рис.2), є зернові культури, чорні метали, жири та олії тваринного або рослинного походження, тютюн і його промислові замітники, насіння і плоди олійних рослин, залишки і відходи харчової промисловості. Це свідчить про те, що і на африканському напрямку експорту нашої держави домінують сировинні товари.

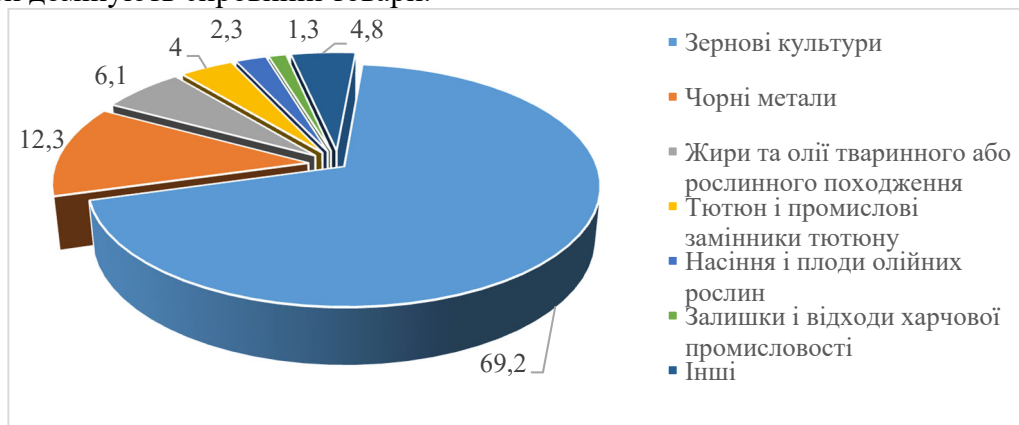

Рисунок 2 – Товарна структура експорту товарів з України до Єгипту у 2020 р.

Джерело: складено і побудовано автором за [2].

Імпортує Україна з Єгипту наступні групи товарів (рис.3): їстівні плоди та горіхи, овочі, пластмаси, полімерні матеріали, електричні машини, одяг та додаткові речі до одягу, текстильні.

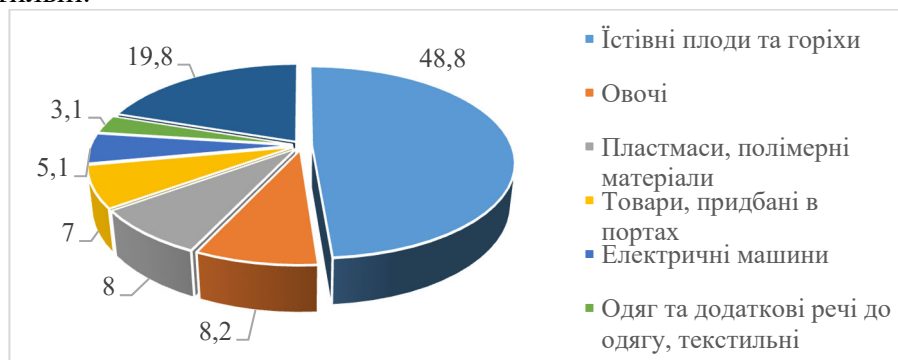

Рисунок 3 – Товарна структура імпорту товарів в Україну з Єгипту у 2020 р.
Джерело: складено і побудовано автором за [2].

Послуги відіграють значно меншу роль у зовнішньоекономічних зв'язках двох країн. У 2020 р. обсяг торгівлі послугами між Україною і Єгиптом склав всього 107 млн дол. При цьому експорт з України становив 34,4 млн дол., а імпорт послуг в Україну – 72,6 млн дол. Сальдо є негативним – 38,2 млн дол. В експорті домінують транспортні послуги (60,8%), а в імпорті – послуги, пов'язані з подорожами (64,2%) [1].

Таким чином, на сьогодні Єгипет входить у десятку найбільших імпортерів української продукції, купуючи переважно дві групи товарів – зернові культури та чорні метали, які займають 81,5% в структурі експорту українських товарів до Єгипту, тобто структура товарної торгівлі є достатньо вузькою. Щодо імпортних товарів з Єгипту, асортимент також не є надто різноманітним. Тому нашій державі необхідно переглянути підхід до співпраці з даною країною.

Список використаних джерел

1. Зовнішня торгівля послугами України з країнами світу (за видами послуг). URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
2. Зовнішня торгівля товарами. Країни за товарною структурою зовнішньої торгівлі URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
3. Субочев О. В., Юркевич О. М., Киян Є. М. *Аналіз зовнішньоекономічної діяльності України з макрорегіоном МЕНА*. Інвестиції: практика та досвід. 2017. №22. С.13-18.

Дерій Ж. В., д.е.н., професор,
завідувачка кафедри теоретичної та прикладної економіки
Національний університет «Чернігівська політехніка» (м. Чернігів, Україна)

РОЗВИТОК ЕКОНОМІКИ СПІЛЬНОЇ УЧАСТІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Економіка спільної участі (Sharing economy) є соціоекономічною системою яка перебуває у постійному розвитку та заснована на спільному використанні людських та фізичних ресурсів. Особливо актуальним цей напрям став останній рік, коли пандемія викликана COVID 19 призвела до зміни макроекономічної динаміки, структури попиту, зниженню доходів та якості життя населення у різних регіонах світу.

Карантинні заходи змусили бізнес шукати шляхи виживання, що призвело до зміни моделей розвитку через скорочення витрат, автоматизацію бізнес-процесів, переведення офісів на віддалену роботу, пошук нових форм та каналів збуту товарів та послуг. Також зниження доходів населення призвело до зміни поведінкових аспектів населення та активізації спільного споживання [1].

Вперше термін «спільне споживання» ввели Felson Marcus та Joe L. Spaeth у своїй роботі «Структура громади та спільне споживання: звичайний підхід до діяльності» [2]. За своєю сутністю це економічна модель, пірінгова система (Peer-to-peer, P2P), що заснована на колективному користуванні товарами та послугами. Пандемія призвела до трансформації зв'язків між базовими елементами економічної системи – виробництвом та споживанням, відповідно шерінг-економіка дозволяє безпосередньо зв'язати економічних агентів та розподіляти блага між ними без участі посередників.

Також шерінгова економіка тісно пов'язується з циркулярною економікою, або економікою замкненого циклу, яка спрямовується на мінімізацію відходів, ресурсозбереження, переробку, перерозподіл та торгівлю товарами які були у вжитку.

Такі види спільного користування як оренда, лізинг, спільне використання роблять внесок у тривалість життя продукту продовжуючи термін його експлуатації тим самим стимулюючи перехід від лінійної моделі до циркулярної.